

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин
Кафедра журналістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. Голова приймальної комісії

« _____ » _____ 2024 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА

фахового іспиту

за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність: 061 «Журналістика»
ОП: «Журналістика»

Програму рекомендовано
кафедрою журналістики
Протокол № 6 від 10.04.2024

СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою (світло) освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стр. 2 з 10	

ВСТУП

Мета фахового іспиту – визначення рівня знань за напрямками професійної діяльності та формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін відповідних освітніх програм. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Фаховий іспит проходить у письмовій формі у вигляді **теоретичних питань та практичного завдання на основі теоретичних питань**.

Фаховий іспит проводиться упродовж **2-х** академічних годин.

Організація фахового іспиту здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету.

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін,
які вносяться на фаховий іспит
за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

1. КОМУНІКАТИВІСТИКА

1. Охарактеризуйте умови функціонування людини і суспільства в XXI сторіччі та значення комунікації для сучасної людини.
2. Дайте характеристику поняття «комунікативістика», опишіть її предмет як навчальної дисципліни.
3. Визначте функції та принципи комунікативістики.
4. Дайте характеристику основним теоріям масової комунікації.
5. Охарактеризуйте основні теорії впливу на масову свідомість.
6. Аргументовано розкрийте суть понять «громадськість», «пропаганда», «маніпуляція».
7. Дайте розлогу характеристику цільовій аудиторії.
8. Опишіть процес сегментації аудиторії та визначення цільових і пріоритетних груп.
9. Опишіть поняття «громадська думка», визначте її функції.
10. Охарактеризуйте форми та канали вираження громадської думки.
11. Визначте вплив і значення громадської думки для комунікації в демократичному суспільстві.
12. Охарактеризуйте методи дослідження громадської думки.
13. Опишіть поняття «комунікативна кампанія», наведіть її етапи.
14. Охарактеризуйте закони сприйняття інформації аудиторією.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 3 з 10	

15. Дайте характеристику поняття «моніторинг ЗМІ».

2. ЖУРНАЛІСТСЬКІ ЖАНРИ

1. Окресліть систему журналістських жанрів, визначте її загальну конфігурацію.
2. Охарактеризуйте інформаційні жанри журналістики, окресліть вимоги до інформаційних матеріалів.
3. Розгляньте лід як складник журналістського твору, його функції та різновиди.
4. Визначте методику роботи журналіста над матеріалами інформаційних жанрів.
5. Окресліть мову і стиль інформаційних жанрів (лексичний склад, синтаксичні конструкції, використання аббревіатур, цитат тощо).
6. Визначте місце аналітичних матеріалів у жанровій системі журналістики: загальна характеристика, типологічні ознаки.
7. Розгляньте методику роботи журналіста над матеріалами аналітичних жанрів. Дослідіть процес використання прийомів дедукції, індукції, аналогії.
8. Охарактеризуйте кореспонденцію як найдавніший і найпоширеніший жанр аналітичної групи, її види.
9. Розгляньте статтю як провідний жанр аналітичної журналістики. Назвіть види статей, опишіть особливості роботи над ними.
10. Охарактеризуйте коментар як аналітичний жанр журналістики, його специфіку, вимоги до роботи коментатора в газеті, на радіо, телебаченні.
11. Дайте характеристику рецензії, наведіть її типологізацію в журналістиці, специфіку, визначальні риси, жанрові вимоги.
12. Охарактеризуйте огляд як аналітичний жанр журналістики, перерахуйте вимоги до роботи оглядача в газеті, на радіо й телебаченні.
13. Визначте роль і місце відкритого листа в системі аналітичних жанрів, наведіть особливості епістолярної журналістики.
14. Охарактеризуйте художньо-публіцистичні матеріали в жанровій системі журналістики.
15. Визначте нарис як художньо-публіцистичний жанр журналістики. Наведіть види нарисів, вимоги до них, мовностилістичну характеристику.

3. ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКА

1. Охарактеризуйте взаємодію інтернету й традиційних ЗМІ.
2. Опишіть поняття «конвергентний ньюзрум».
3. Дайте характеристику українського інтернет-простору.
4. Охарактеризуйте інтернет як феномен культури.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 4 з 10	

5. Опишіть процеси пошуку й опрацювання інформації в інтернет-журналістиці.
6. Поясніть використання інформаційних ресурсів інтернету.
7. Охарактеризуйте бази даних. Опишіть безкоштовні та платні бази даних.
8. Дайте характеристику пошуковим системам, визначте їхні основні види.
9. Поясніть процес пошук за ключовими словами.
10. Опишіть мережу мікроблогів Twitter, наведіть її властивості.
11. Дайте характеристику платформі для створення соціальних мереж Ning.com.
12. Визначте значення гіперпосилань для інтернет-публікацій.
13. Охарактеризуйте поняття «блог», розгляньте блог як платформу для журналістської діяльності.
14. Подайте еволюцію інтернет-журналістики, опишіть електронні видання, наведіть їхні види.
15. Охарактеризуйте журналістський текст в інтернеті, сформулюйте правила написання ефективних заголовків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника до
фахового іспиту

КОМУНІКАТИВІСТИКА

Основна:

1. Пашина Н. П. Технології управління масовою свідомістю: Навчальний посібник до курсу «Політична психологія» (для студентів спеціальності «Політологія»). Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2020. 64 с.
2. Гнатюк Я. С. Комунікативний потенціал культурної предикації. Івано-Франківськ: Видво. «Лілея НВ», 2019. 304 с.
3. Берещак В. Комунікаційна стратегія в бізнесі. Як досягти максимуму в спілкуванні з аудиторією. Київ: Yakaboo Publishing, 2023. 200 с.
4. Вивчення інтересів цільових аудиторій українського культурного фонду. Аналітичний звіт. Серпень, 2020. URL: <chrome-extension://efaidnbmninnibpcjpcglclefindmkaj/https://ucf.in.ua/storage/docs/300>
5. Гурчунова Є. Цільова аудиторія: повний гайд з визначення, пошуку та комунікації. 2023. URL: https://aboutmarketing.info/internet-marketynh/seo/tsilova-audytoriya-povnyy-hayd-z-vyznachennya-poshuku-ta-komunikatsiyi/#google_vignette (Дата звернення: 10.04.2024).

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 5 з 10	

6. Вітт Г. Покоління Z. Як бренди формують довіру / переклад з англійської Анастасії Климовської. Харків: Видавництво Vivat, 2022. 304 с.

7. Смірнова К.В. PR менеджмент: конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, 2021. 191 с.

8. Лівіцька О. В. Практика PR-діяльності: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 164с.

9. Юн Е. Суперспоживачі. Швидкий шлях до зростання бренду. / переклад з англійської Назар Агаджанян. Київ: Наш Формат, 2019. 158 с.

10. Чан Кім В. Моборн Р. Стратегія блакитного океану. Як створити безмарний ринковий простір і позбутися конкуренції; переклад з англійської мови Ігоря Андрущенка. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 269 с.

11. Кавасакі Г. Мистецтво змінювання сердець, умів, дій: шлях зачарування в бізнесі. / переклад з англійської В. Ярмольчук. Харків: Віват, 2020. 222 с.

12. Андрєєв А. Що таке комунікаційна стратегія та як її побудувати? 2022. URL: <https://apix-drive.com/ua/blog/marketing/shcho-take-komunikatsiina-stratehiia> (Дата звернення: 10.04.2024).

13. Грекова А. Навіщо потрібна комунікаційна стратегія та як її побудувати 2023. URL: <https://esputnik.com/uk/blog/navisho-potribna-komunikacijna-strategiya-ta-yak-yiyi-pobuduvati> (Дата звернення: 10.04.2024). 5. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів спеціальності 061 «Журналістика» в галузі знань 06 «Журналістика» над дисципліною «Комунікативістика». Рівне : МЕРУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2019. 29 с.

Додаткова:

1. Бельська Т.В., Дегтяр О.А., Волик С.В. Лідерство і комунікації в публічному управлінні. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 51 с.

2. Гауді Т. Сила запитань. Як ефективно комунікувати та переконувати інших. Наш Формат, 2022. 248 с.

3. Особливості дисидентських комунікацій в Україні 1960 – початку 1990 рр.: монографія / О.С. Мельникова-Курганова. – Маріуполь: Вид-во «Новий мир», 2020. – 230 с.

3. Сторожук С., Бежнар Г. До питання про роль мас-медіа у конструюванні гендерних стереотипів // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2021. Випуск 38, С. 121–128.

4. Тимошик, М. Як звільнити журналістську освіту з пут теорій масової комунікації: до проблеми викладання фахових дисциплін на факультетах журналістики українських університетів // Український інформаційний простір. 2021. № 1(7), 31–68.

5. Bondarenko S., Shlafman N., Kuprina N., Kalaman O., Moravska O., Tsurkan N. Planning, Accounting and Control as Risk Management Tools for Small Busi-

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 6 з 10	

ness Investment Projects. Emerging Science Journal. 2021. Vol. 5, No. 5. P. 650-666. DOI: <http://dx.doi.org/10.28991/esj-2021-01302>

ЖУРНАЛІСТСЬКІ ЖАНРИ

Основна:

1. Гарачковська О.О. Жанри журналістики в системі друкованих ЗМІ: навч. посібник. Київ: Видавничо-поліграфічна база КНУКіМ. 2019. 344 с
2. Дрешпак В. М. Жанрологія журналістських творів. Дніпро : УМСФ, 2021. 186 с.
3. Михайлин І. Л. / Основи журналістики / І. Л. Михайлин – К.: ЦУЛ, 2019. – 496 с.
4. Шебеліст С. В. Типологія журналістських жанрів: сучасні теоретичні дискусії // Молодий вчений. 2020. № 9.1 (85.1). С. 136–140.
5. Гарачковська О. Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору // Український інформаційний простір. 2021. № (2(8)). С. 146–154.

Додаткова:

1. Грачковська О. Жанр анекдота на шпальтах газети «Україна молода» // Український інформаційний простір. 2019. Вип. 4. С. 89–98.
2. Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційні жанри журналістики» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Супрун Л. В., Дзюба М. М. Рівне : НУВГП, 2021. 15 с.
3. Мой Д. Телевізійна журналістика. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.

ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКА

Основна:

1. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: комунікативні марки. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
2. Кравченко О. Л. Особливості блогів українських інтернет-ЗМІ // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Том 32 (71). № 2 Ч. 2 . С. 221–225.
3. Васильченко В., Лашкіна М., Христокін Г. Крос-культурні комунікації в цифрову епоху: актуальність в журналістській діяльності // Образ, 2023 –

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 7 з 10	

Вип. 2 (42) – С. 86–96.

4. Васьківська О. Є. Особливості та переваги інтернет-журналістики. Актуальні проблеми масмедіа / Колективна монографія [наук. ред. : Васильченко В.М., Шульгіна В. І.]. Київ: Національний авіаційний університет, 2023. – с. 42-59
5. Васьківська О. Сучасний стан та перспективи розвитку соціальних мереж як платформи для журналістської діяльності // Contemporary International Relations: Topical Highlights of Theory and Practice – 2023: the Monograph. Edited by Yu. Voloshyn, N. Vasylyshyna. – Warsaw: RS Global Sp. zO. O., 2023 – р. 34-42
6. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери // Навчально-методичний посібник. – Київ: Центр учбової літератури. – 2020. –184 с.
7. Зеленко І. П. Особливості онлайн-медіа // Наукові записки. Серія : Право – № 14 (2023) – С. 104-108

Додаткова:

1. Біла-Кисельова А. А. Свобода вираження поглядів у контексті інтернет-журналістики за міжнародним правом // Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 1. С. 308–311. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2021/78.pdf
2. Бурлаков С. В. Інтернет-ЗМІ в Україні: актуальні проблеми правового регулювання // Юридична наука. 2020. № 15(107). С. 60–67.
3. Лисинюк М. В. Мова інтернет-ЗМІ: лінгвокультурологічний аспект // Культура України. 2020. Випуск 70. С. 47–54.
4. Медведева А. В. Дотримання журналістських стандартів українськими інтернет-ЗМІ. Національний авіаційний університет. Київ, 2020. 81 с.
5. Мудра І. Класифікація журналістських блогів. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Журналістські науки». 2019. № 3. С. 76–80.

Програму розробили:

Завідувач кафедри Вячеслав ВАСИЛЬЧЕНКО

Доцент Олена МЕЛЬНИКОВА-КУРГАНОВА

Доцент Олена ВАСЬКІВСЬКА

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 8 з 10	

ЗРАЗОК
білету фахового іспиту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра журналістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Юрій ВОЛОШИН

Освітній ступінь: Магістр
Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність: 061 «Журналістика»
ОП: «Журналістика»

Фаховий іспит

Білет № 1

Завдання 1. Дайте характеристику поняття «комунікативістика», опишіть її предмет як навчальної дисципліни.

Завдання 2. Охарактеризуйте інформаційні жанри журналістики, окресліть вимоги до інформаційних матеріалів.

Завдання 3. Підготуйте текст суспільної тематики для публікації в одній із соціальних мереж з урахуванням вимог до такого типу матеріалів.

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки та психології професійної освіти
(Протокол № 6 від 10.04.2024)

Завідувач кафедри

В'ячеслав ВАСИЛЬЧЕНКО

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 9 з 10	

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань фахового іспиту

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)
Виконання завдання № 1	70
Виконання завдання № 2	70
Виконання завдання № 3	60
Усього	200

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Пояснення	
100- 200	180-200	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	Фаховий іспит складено
	150-179	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	100-149	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям)	
0-99		Фаховий іспит не складено	

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 15.01.04 (20) – 01 – 2024
		Стор. 10 з 10	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				